

ГОЛАС РАДЗІМЫ

ВЫДАЕЦЦА З 1955 ГОДА ●

● NO. 15 (3519) ●

● ЧАЦВЕР, 13 КРАСАВІКА, 2017

ШТОТЫДНЁВІК “ГОЛАС РАДЗІМЫ” МОЖНА ЧЫТАЦЬ У ІНТЭРНЭЦЕ: WWW.GOLAS.BY



Вяснянкі пры Днястры
Стар. 2



У творчасці расце душа
Выстава “Афон-Мікравізантыя” літоўскага святара з беларускімі родавымі каранямі Алега Штэльмана прайшла ў Мінску
Стар. 3



Ні дня без песні
Творчую храналогію спраў, паездак, выступаў склалі нарвскія “Сябры”
Стар. 4

СВЯТА

Розныя колеры адзінства

Вялікі канцэрт і ўрачыстае мерапрыемства прысвяцілі Дню яднання народаў Беларусі ды Расіі беларусы Самарскай вобласці

Мікалай Бойка

Напярэдадні Дня яднання самарскія беларусы правялі ўрачыстасць і Гала-канцэрт лаўрэатаў XIV Абласнога конкурсу-фестывалю дзіцяча-юнацкага мастацтва “ЕДИНСТВО”. Святочны канцэрт, арганізаваны суполкай “Руска-Беларускае Братэрства 2000” пры падтрымцы гарадміністрацыі, Дома дружбы народаў вобласці, прайшоў 1 красавіка ў Доме культуры “Победа”. Лейтматывам фест-мерапрыемстваў сёлета стаў дэвіз: “Мы разныя, но мы ЕДИНЫ!”.

І фармат святочнай імпрэзы быў адпаведны. У традыцыйных і сцэнічных народных строях дзяўчаты розных нацыянальнасцяў сустракалі ганаровых гасцей і гледачоў, віталі іх на родных мовах, запрашалі пакаштаваць святочны каравай з надпісам “ВМЕСТЕ!” — яго выпекла сяброўка самарскіх беларусаў Ірана Шаміева з Лігі азербайджанцаў Самарскай вобласці. У фае ДК дэманстраваліся нацыянальныя галаўныя ўборы. І Рауда Шаймарданава, кіраўніца башкірскага танцавальнага гурта “Ляйсан”, расказвала цікавым пра гісторыю кожнага, яго асаблівасці, паказвала, як што правільна насіць. Было шмат ахвочых прымераць той ці іншы ўбор ды ў ім сфатаграфаваліся. “Сёлета ўпершыню фестывалю “Единство” мы афіцыйна ўжо надалі статус шматнацыянальнага форуму, хоць і раней у ім удзельнічалі таленавітыя дзеці розных нацыянальнасцяў”, — адзна-



Сёлета традыцыйны конкурс-фестываль у Самары атрымаў статус шматнацыянальнага

чыла прэзідэнт САГА “Руска-Беларускае Братэрства 2000” Ірына Глуская. Прычым ініцыятыва беларусаў падтрымана многімі нацыянальнымі цэнтрамі, бацькамі ўдзельнікаў фестывальных мерапрыемстваў. На адрас арганізатараў, удзельнікаў і ганаровых гасцей урачыстасці накіравалі свае віншаванні з Днём

яднання Пасол Беларусі ў Расіі Ігар Петрышэнка і Саветнік Пасольства Беларусі, кіраўнік яго аддзялення ў горадзе Уфа Пётр Балтруковіч: ён кuryруе Приволжскую федэральную акругу.

Сярод ганаровых гасцей на свяце Адзінства былі прадстаўнікі міністэрства культуры вобласці,

гарадміністрацыі, абласнога Дома дружбы народаў, этнаграфічнага комплексу “Парк дружбы народаў”. Яны зачыталі ды ўручылі вітальныя адрасы з Адміністрацыі вобласці, ад кіраўніка гарадской акругі Самара. Абласную арганізацыю беларусаў віншавалі кіраўнікі этнаб’яднанняў вобласці. → **Стар. 2**

ВЕСТКІ

Калі знікаюць межы

Карына Міхайлава

Патрапіць у Беларусь становіцца яшчэ прасцей

Беларусь спрасціла парадак выдачы віз у Нацыянальным аэрапорце Мінск грамадзянам стабільных у міграцыйным плане краін. Адпаведнае рашэнне замацавана пастановай Савета Міністраў ад 6 красавіка 2017 года.

Пэўныя дакументы візавай падтрымкі, названыя ў візавых правілах, могуць быць прыняты ў копіях, атрыманых па факсімільнай сувязі або іншых каналах сувязі. А патрабаванне абавязковага прадстаўлення дакументаў візавай падтрымкі можа й не выконвацца пры афармленні кароткатэрміновых уязных віз на тэрмін да 30 сутак з мэтай ажыццяўлення дзелавой паездкі, удзелу ў спартыўных або культурных мерапрыемствах, па прыватных справах.

Выдача кароткатэрміновых уязных турыстычных віз можа ажыццяўляцца на падставе пацвярджэння броні ў калектыўных ды індыўідуальных сродках размяшчэння, атрыманага па факсімільнай сувязі або іншых каналах сувязі, на тэрмін пацверджанай дакументальна броні, але не больш за 10 сутак.

Дакументам вызначаны таксама парадак выдачы і афармлення двухразовай выязной/уязной візы. Раней выдача такіх віз увогуле не ажыццяўлялася.

ЛІНІЯ ЛЁСУ

Другая радзіма Бікаша Нахара

Іна Ганчаровіч

Спаўняецца 25 гадоў беларуска-індзейскім дыпламатычным адносінам. Пра стасункі паміж краінамі мы гутарылі з ураджэнцам Індыі, які ўжо 30 гадоў жыве і працуе ў Беларусі.

Сёння беларуска-індзейскія адносіны можна называць сапраўды ўнікальнымі. Чаму? Бо, напрыклад, і ў пару сусветнага эканамічнага крызісу, калі з большасцю краін у Беларусі абмен таварамі зніжаецца, то з Індыяй — расце. Варта прыгледзецца: што

збліжае далёкую і загадкавую Індыю з Беларуссю?

Індыя блізкая беларусам яшчэ з савецкіх часоў. Мы ж, савецкія, раслі на індзейскіх фільмах, пілі індзейскі чай “са сланом”, спалі на індзейскіх прасцінах, лячыліся індзейскімі лекамі, захапляліся аповедамі пра факіраў ды ёгаў... У Індыі пры падтрымцы СССР будаваліся буйныя прамысловыя аб’екты, савецкая зброя была ў індзейскай арміі, а індзейскія школьнікі, студэнты вывучалі рускую мову і прыязджалі ў Саюз на вучобу. Пасля распаду СССР Індыя адною з першых прызнала незалежнасць

Беларусі, мы ўсталявалі дыпадносіны і выдатна сябруем у новых умовах.

Якія ніткі звязваюць сёння Індыю і Беларусь, што думаюць індзейцы пра нас і нашу краіну? Мы вырашылі спытаць пра тое ў людзей, што жывуць сярод нас. Таму і зазірнулі на Камароўскі рынак — самае шматнацыянальнае месца ў Мінску. Там сустрэлі добразычлівага, вельмі адкрытага прадаўца індзейскіх тавараў. Бікаш Нахар прыехаў з Калькуты. “Займаюся гэтым бізнэсам з 2006 года, — ціхім, спакойным голасам расказвае ён. — Тут ёсць добры попыт на спецыі, прычым ён увесь час расце.

Пэўна, таму, што людзі цікавяцца нашай культурай. Мы, у адрозненне ад краін Захаду, выкарыстоўваем нашы спецыі не толькі пры гатаванні ежы, але і як лекі... У Мінску я ўжо 30 гадоў! Да 1986-га пажыў у Тбілісі, пасля перабраўся ў Беларусь. Яе адразу палюбіў, бо тут мне — камфортна”.

У Мінску Бікаш вучыўся. Ажаніўся з беларускаю. Тут у яго нарадзіліся дзве дачкі, ёсць і ўнучка Варачка. Сёння Бікаш Нахар — грамадзянін Беларусі, лічыць яе другою радзімай. “У нашых народаў шмат агульнага, — прадаўжае ён. — Краіны, хоць і розныя па памеры, маюць шматна-



Бікаш Нахар

цыянальны склад насельніцтва, і ў абедзвюх няма міжнацыянальных рознагалоссяў. → **Стар. 3**

КАРЫСНЫ ДОСВЕД

Вяснянкі пры Днястры

Даўною традыцыю продкаў — Гуканне Вясны — прыгожа і крэатыўна, з выездам у горад Бяндэры прадоўжылі ў Малдове прадстаўнікі чатырох беларускіх суполак

Вясна — заўсёды гасця доўгачаканая! Бо прыносіць яна сонца, цяпло. З ёю абуджаецца прырода, і больш у сэрцы радасці, і светла верыцца ў будучыню. Вакол у свеце так неспакойна, што самы час успомніць старажытны беларускі абрад Гуканне Вясны — і замовіць у доўгачаканай прыгажуні ўсё тое, чаго нам хочацца. Мы ж падумалі: цудоўная рака Днястро, працягласцю больш за 1300 кіламетраў, што бяжыць па землях Малдовы і Украіны, выдатна падыдзе для старадаўніх беларускіх абрадавых дзеяў. Людзі спрадвеку ведалі: вада здольная перадаваць інфармацыю, запамінаць словы, думкі, пачуцці нашыя, ды ўключаць механізмы ацалення. Я на самай справе ўпэўнена: жывая вада рэчак, азёр ачышчае нас не толькі ад фізічнага, матэрыяльнага бруду, але і ад бруду энергетычнага, духоўнага.

На беразе Днястра гукалі Вясну 2 красавіка прадстаўнікі чатырох грамадскіх суполак. То былі Таварыства беларускай культуры горада Бяндэры, Беларускае культурнае руху Малдовы, Таварыства дружбы і супрацоўніцтва “Малдова—Беларусь” ды Асацыяцыя беларусаў муніцыпалітэта Кішынёў “Беларусь”. Мы разам зладзілі першае выезное Гуканне Вясны — за межамі Кішынёва. Гэта было сімвалічнае яднанне беларусаў з усіх берагоў Днястра. Малады старшыня беларускай суполкі з Бяндэраў Аляксандр Лапацэў паказаў сябе як выдатны, гасцінны гаспадар свята, якое ўдалося — на славу. На перспектыву ўсім раю: бліжэй да Прыроды! Больш крэатыўна — і вы адчуеце сапраўдную моц традыцыйнай продкаў.

Для сяброў і калегаў з беларускай дыяспары супляменнікі ў Бяндэрах зладзілі багатую культурную праграму. Мы ў суправаджэнні прафесійнага экскурсавода наведвалі



Папяровыя птушкі — знак беларускага абраду Гуканне Вясны на беразе Днястра

помнік архітэктуры XVI стагоддзя Бяндэрскаю крэпасцю — Cetatea Bender (Tighina). Адкрылі для сябе шмат новага, з вышыні назіральной пляцоўкі крэпасці любаваліся краявідамі, прыгажосцю Днястра. У незабыўным захваленні былі юныя вандрунікі. Майму дзесяцігадоваму сыну, напрыклад, запамнілася ядро, на якім, кажучы, лётаў... сам барон Мюнхгаўзен. Нам расказвалі, што гэта цалкам рэальны, гістарычны персанаж. Праграму прадоўжыла і аглядная экскурсія па горадзе Bender, першая згадка пра які зафіксавана 1408 годам.

А пасля была ўтульная база адпачынку “Юнацтва”: ля самага Днястра. Шыкоўны краявід на рэчку і харэсто вясновай прыроды нас проста паланілі. Здзяйсненне апрадавае дзейства ў такіх умовах — і асалода, і шчасце! Беларуска-малдаўскі этнічны тэатр “Куфар”, жывая часцінка Беларускага культурнага руху Малдовы,

залучыў літаральна ўсіх у абрад Гуканне Вясны. Дзейства мае глыбокі сакральны сэнс. Нашы продкі верылі, ведалі: жывыя сілы прыроды працуюць і прыносяць свае даброты людзям толькі тады, калі іх пра тое — папросіш! Калі дапаможаш ім, пагукаеш іх на сваю зямлю. Галоўная ж адметнасць Гукання Вясны — шчырая праява нашай радасці да Жыцця, пазітыўнае стаўленне да свету, да Сусвету. А яшчэ — да бліжняга! І ўвогуле — да ўсяго таго, што ёсць вакол нас. Гэта векавая, містычная, дзівосная, да таго ж яркая і маляўнічая дэманстрацыя Вясне: мы — вартыя ўсяго самага лепшага, чыстага і светлага! Упершыню на беразе Днястра паводле старажытных канонаў беларусы Малдовы з вялікай павагай, радасцю і асалодай гукалі Вясну. Гэтаксама, як некалі нашы продкі, мы ўпрыгожылі дрэвы і бліжэйшыя пабудовы самаробнымі птушкамі-жаўрукамі, весела вадзілі

карагоды, дружна спявалі песні-вяснянкі ды розныя душэўныя народныя песні. “Жавароначкі, прыляціце,/ Вясну красную прынясіце./ Шчасце-долечку мы гукаем,/ Зямлю-матухну адмыкаем!/ Гу-у-у-у...”

І патанцавалі мы ўсе нямаля. Каштавалі розныя смачныя стравы беларускай і малдаўскай кухні, шмат жартавалі ды смяяліся. Віншавалі адзін аднаго з прыходам Вясны. Жадалі родным і блізкім людзям — здароўя, дабрабыту. А нашым краінам і народам — багатага ўраджаю, ладу і мірнага неба над галавой. Тым часам воды прыгожага, магутнага Днястра, пэўна, цалкам пагаджаліся з нашым беларускім светлым і радасным пасылам. Бо мы адчувалі: нам з ракою, з блізкімі людзьмі, з Вясною — так хораша разам!

Ганна Мазур,
старшыня праўлення Беларускага культурнага руху Малдовы

ВЕСТКІ

Пах маленства на далонях

Алесь Карлюкевіч

У анталогію паэзіі народаў Казахстана “Вечная Краіна мая” ўключаны вершы беларускі Любові Шашковай

Ёмісты фаліант паэзіі народаў Казахстана “Вечная Краіна мая” складаецца з твораў пісьменнікаў розных нацыянальнасцяў, якія жывуць і працуюць у Казахстане. Здаўна гэтая старонка была і застаецца прытулкам не толькі казахаў, але і рускіх, уйгураў, курдаў, узбекаў, татар, немцаў, карэйцаў, чачэнцаў, турак, дунган... І — беларусаў. Поруч з творамі паэтаў, якія прадстаўляюць у Казахстане сучасныя казахскую, рускую, нямецкую, карэйскую, уйгурскую, курдскую, узбекскую, турэцкую, татарскую, дунганскую, чачэнскую літаратуры, змешчаны і вершы беларускі Любові Шашковай.

Нарадзілася наша зямлячка на памежжы Гомельшчыны і Магілёўшчыны ў 1951 годзе. Закончыла факультэт журналістыкі Казахскага дзяржаўнага ўніверсітэта. Працавала ў рэдакцыях розных перыядычных выданняў. Цяпер — намесніца галоўнага рэдактара



Паэтэса Любоў Шашкова

часопіса “Простор”. Аўтар некалькіх паэтычных і публіцыстычных кніг. Менавіта дзякуючы ініцыятывам нашай зямлячкі ў часопісе “Простор”, іншых мас-медыя Казахстана з пэўнай рэгулярнасцю з’яўляюцца матэрыялы пра Беларусь, беларускую літаратуру, стасункі беларускіх і казахскіх пісьменнікаў.



Любоў Канстанцінаўна шмат якія свае творы прысвяціла роднай Айчыне, у вершах яе адлюстраваны драматычныя старонкі нашай гісторыі. Паэтэса напісала паэму пра Алёну Кіш — інсітную мастачку са Случчыны, расказала пра ваенныя лёсы землякоў, блізкіх сваіх родзічаў. Творы таленавітага майстра мастацкага слова друкуюцца і ў Беларусі — у часопісах “Польмя” і “Нёман”. А ў анталогіі “Вечная Краіна мая” вершы Любові Шашковай змешчаны як на рускай, так і на беларускай мовах. Перакладчыкам выступіў лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі Мікола Мятліцкі.

СВЯТА

Розныя колеры адзінства

(Заканчэнне. Пачатак на стар. 1)

Фестывальны Гала-канцэрт лаўрэатаў быў прадстаўлены як шматнацыянальнае музычна-тэатралізаванае прадстаўленне з тэмай: дружба і яднанне народаў Беларусі ды Расіі. Гучалі вершы з адначасовай дэманстрацыяй слайдаў, выступалі танцоры, гучалі песні. Затым была прадстаўлена музычна-паэтычная замалёўка: прадстаўніцы розных этнасаў, якія жывуць у вобласці, чыталі на памяць па два радкі верша аб адзінстве народаў. А затым усе разам з салісткамі Беларускага гурта “Каданс” выканалі песню “Это надо сберечь”. Атрымалася вельмі яркае, самабытнае відовішча, на высокім мастацкім узроўні, прычым — з цёплай атмасферай, якая бывае ў коле сапраўдных сяброў. Праграма канцэрта была такою, што глядачы пазнаёміліся з самымі рознымі нацыянальнымі культурамі: армянскай, беларускай, грузінскай, рускай, узбекскай, украінскай ды іншымі.

Асаблівыя фарбы ў палітру



Іна Сухачэўская, Ірына Глуска і Вераніка Кузняцова

свята прыўнёс заслужаны вакальны гурт “Каданс” (мастацкі кіраўнік Іна Сухачэўская). Гучала вясёлая песня “Лявоніха”, потым Лізавета Глубінец выканала “Гляжу в озёра синие”, а следам і ўся зала падахпіла ўкраінскую “Червона рута”: яе спя-

вала Арына Камісарова. Пранікнёна, эмацыйна выканала песню “Гора за гарой” салістка “Каданса” Вераніка Кузняцова. Там ёсць такія словы “Не кранайце толькі, гуслі,/ Успамінаў хмары,/ Як плылі над Белай Руссю/ Войны ды пажары,/ Як зямля мая

стагнала,/ Плакалі каменні,/ Як было і так нас мала/ Як стала меней...” Суправаджалася кожнае выступленне гучнымі апладысманамі глядачоў. Між тым праграма Гала-канцэрта ўключала 27 нумароў, і звыш 200 юных артыстаў выступіла на сцэне.

І быў фінальны акорд святочнага вечара: урачыстая цырымонія ўшанавання лаўрэатаў конкурсу-фестывалю. Жюры прысудзіла Гран-пры ў трох намінацыях. У інструментальным жанры высокую ўзнагароду атрымаў ансамбль лыжароў “Лучина” (педагог Аляксандр Харытонаў), за эстрадны вакал — Вераніка Кузняцова, у намінацыі “харэаграфія, народны танец” адзначаны ансамбль народнага танца “Вдохновение” (педагог Маргарыта Варанецкая, канцэртмайстар Алена Ілясава).

Усе лаўрэаты атрымалі памяtnыя сувенірныя статуэткі, дыпламы і салодкія падарункі. Тры медалі па ступеняхі сувеніры — у пераможцаў віктарыны па гісторыі Саюзнай дзяржавы.

ТАЛЕНТЫ З ДЫЯСПАРЫ

У творчасці расце душа

Выстава “Афон-Мікравізантыя” літоўскага святара з беларускімі родавымі каранямі Алега Штэльмана прайшла ў Мінску

Кацярына Мядзведская

Цікавы шлях гэтай выставы ў Мінск. На пачатку года Дзяніс Смірноў, студэнт Беларускага дзяржаўнага медуніверсітэта, выдатна здаў сесію і на канікулы паехаў дадому, у літоўскую Клайпеду. У беларускай суполцы “Крыніца” сустрэўся з сябрамі. Расказаў ім пра свае поспехі, пачуў мясцовыя навіны. Там якраз айцец Алег з горада Шаўляй ладзіў выставу са сваіх лепшых здымкаў з вандровак на Святую гару Афон. Хлопец задумаўся: а калі б гэтую экспазіцыю прадставіць у мінскай вуні, дзе сам вучыцца... Прыгожая ідэя запатрабавала дзеянняў. І ўсё атрымалася: як толькі пачаўся другі семестр, у фае галоўнага корпуса ўніверсітэта адкрылася выстава “Афон-Мікравізантыя”.

На адкрыцці экспазіцыі Дзяніс Смірноў прадстаўляў яе аўтара, пратаіерэя Алега Штэльмана — ён родам з Мінскай вобласці, з горада Вілейкі. Аўтар сам тройчы быў на Афоне, і ў экспазіцыі прадстаўлены здымкі, зробленыя з 2009 па 2015 год. Як вядома, Афон — гэта назва гары, паўвострава і манаскай рэспублікі ў Грэчаскай Македоніі, на паўночным усходзе Грэцыі, на вялікім паўвостраве Халкідзікі. Часта тую манаскую рэспубліку называюць коратка: Святая Гара.

Далей працягваў пратаіерэй Алег Штэльман: “Аднойчы архімандрыт Рыгор сказаў, што Афон — гэта Мікравізантыя. Мне запалі тыя словы ў душу, і я падумаў: так варта й назваць выставу. Сапраўды, Афон



— гэта астравок Візантыі: веруючай, праваслаўнай, духоўнай”.

Правёў айцец Алег і мініэкспедыцыю па выставе, спыняючыся на самых важных для яго здымках. На адным, напрыклад, архімандрыт Рыгор разам з іншымі манахамі чысціць рыбу. Аўтар каментуе: “Як сын рыбака, ён пра рыбу ведае ўсё. Нягледзячы на статус архімандрыта, выконвае звычайную будзённую працу”. А пра фота з цудоўным краявідам з гары Афон айцец Алег казаў: “Вырашыў падняцца на вяршыню. Спякота неймаверная! Прайду, пастаю, пап’ю вады... Здавалася, што можа жыць пры такой спякоце? А там — шмат матылькоў прыгожых, птушкі спяваюць. Ішоў не спяшаючыся і адчуваў сябе выдатна. Падняўся. Назад ішоў — сустрэў дзіка, змяю. Ніхто мяне там не крануў, і я іх не крыўдзіў”.

Пэўна, чалавек з прыродаю там у вялікай згодзе. Цішыня, мілата, гармонія... Мабыць, таму на Афоне столькі пілігрымаў. Едуць з усяго свету ў пошуках сэнсу жыцця, свайго прызначэння ў ім. І толькі жанчынам нельга патрапіць у святое месца. На Афоне за паўтары тысячы гадоў не было ніводнай прадстаўніцы слабага



Краявід з гары Афон

прэміяй “Спадчына”. У Мінску ягоныя творчыя вечары прайшлі ў актавай зале Медуніверсітэта, а таксама ў Музеі Якуба Коласа.

Плануецца, што выстава “Афон-Мікравізантыя” будзе ў жніўні прадстаўлена і жыхарам Вілейкі.

Даведка ГР.

Пратаіерэй Алег Штэльман нарадзіўся ў 1970 годзе ў Вілейцы, горадзе Мінскай вобласці. З дзяцінства цікавіўся спортам, музыкой, фатаграфіяй. Пасля вучобы ў будвучылішчы і службы на касмадроме Байканур некаторы час працаваў электразваршчыкам на будоўлі. У 1991-м духоўныя пошукі прывялі яго ў горад Вільнюс, у Віленскі Свята-Духаў манастыр. Там, дарэчы, у свой час быў настаўцелем і знакаміты старабеларускі пісьменнік-палеміст Мялецій Смятрыцкі. Служыў Алег у Клайпедзе — у Храме в честь Всех Святых в земле Российской просиявших, а таксама ў Пакрова-Нікольскім храме.

З 2009 года — настояцель Пятра-Паўлаўскага храма горада Шаўляй. Аўтар духоўных песень і вершаў. Стваральнік фотавыставы і фотаальбома “Праваслаўныя храмы Літвы”, фотавыставы “Па следках Бібліі”.



Архімандрит Рыгор штодзень заняты і будзённай працай

полу. Глядзець на Святую Гару мы можам хіба што з адлегласці, з парома, які адзін раз на тыдзень падплывае да паўвострава. Або — на такіх востравах... Шмат цікавага раскажаў Алег Штэльман. Святое паданне, напрыклад, звязвае з’яўленне манаскага прыстанішча на Афоне з асаблівым клопамтам Прасвятой Багародзіцы. А большасць манастыроў, што зберагліся да нашых дзён, пабудаваныя ў часы Візантыі. І там дзейнічаюць свае законы. Гэта — сапраўдная ма-

наская рэспубліка. Манахі жывуць паводле статуту: 8 гадзін моляцца, 8 — працуюць, 8 ім застаецца на адпачынак. Ёсць на Афоне і свая сталіца — горад Карэя, яго яшчэ называюць: Карыес... Працуюць там паліцыя і мыльня. Дарэчы, без візы на Святую Гару ніяк не патрапіш...

Падарожжы па святых месцах натхняюць нашага суайчынніка Алега Штэльмана займацца творчасцю. Сёлета ён, як аўтар і выканаўца духоўных песняў, быў адзначаны літаратурнай

ЛІНІЯ ЛЁСУ

Другая радзіма Бікаша Нахара

(Заканчэнне. Пачатак на стар. 1)

Тут мірна ўжываюцца розныя культуры і мовы, і гэта мяне вельмі радуе. Мне падабаюцца беларусы, па сваім характары яны вельмі блізкія да нас, індыйцаў. Мы і вы — вельмі гасцінныя. Мы аднолькава сустракаем гасцей: каб, як кажуць, ламаліся ад ежы сталы, і атачаем гасцей максімальным камфортам. Беларусы, як і мы, індыйцы, вельмі добрыя людзі. Гэты спіс “агульнасцяў” можна доўжыць... У нас з вамі трохі адрозніваецца колер скуры, але душа — адна на два народы: адкрытая, шырокая, чуллівая, спакойная і міралюбная”. Гаварыў гэта мне Бікаш без залішняга пафасу, вельмі проста: ад сэрца.

У працэсе размовы, аднак, высветлілася, што Бікаша ў нас нацярохвае: “Ёсць і адрозненне, якое тычыцца як беларусаў, так і прадстаўнікоў іншых славянскіх нацый. Гэта стаўленне да старэйшых.

У вас у некаторых сем’ях руйнуецца, на жаль, традыцыя шанавання старэйшых. Але для гэтага ёсць добрыя “лекі”: заняткі ёгай”. Так я даведалася, што Бікаш Нахар — яшчэ й вядомы ў Мінску выкладчык ёгі. Ён лічыць: ёга — гэта каштоўная сістэма аздараўлення чалавека. Днём працуе на рынку, а па вечарах — вядзе курсы ёгі. Гэта, гаворыць, для яго не заробак, а задавальненне, і ганарыцца, што на заняткі да яго прыходзіць усё больш людзей. Прычым умовы для медытацыі, кажа, у нас нашмат лепшыя, чым у яго на радзіме: бо ў Мінску на вуліцах не так шумна, і ў горадзе шмат зялёных зон і паркаў.

Спецыі, чай, ёга — яны паранейшаму ў аснове нашых даўніх сувязяў. А тым часам сяброўства паміж краінамі падмацоўваецца і ўзаемавыгаднымі бізнес-праектамі, развіццём сумесных вытворчасцяў у галіне фармакалогіі, энергетыкі, прамысловасці, сувязі, у сельскай га-



Вясковыя індыйскія дзеці. Штат Керала. 2016 г.

спадарцы, бія- і нанатэхналогіях. Дарэчы, нядаўна ў Беларусі адзначылі яшчэ адзін юбілей, звязаны з Індыяй: 12 студзеня было 5 гадоў беларуска-індыйскаму Навучальнаму цэнтру

імя Раджыва Гандзі, створанаму на базе Парка высокіх тэхналогій. Асноўны напрамак у дзейнасці Цэнтра — падрыхтоўка кадраў у галіне інфармацыйных тэхналогій.

Ужо тысячы студэнтаў прайшлі гэты “айцішны інкубатар” ды заявілі пра сябе на сусветным рынку.

І сяброўскія стасункі паміж дзвюма краінамі развіваюцца. У прыватнасці, беларусы ездзяць у Індыю на курорты Аюрведы, дзе падмацоўваюць здароўе ў дактароўзнаўцаў старажытнай традыцыі.

Мы і надалей гатовыя да цеснага супрацоўніцтва, да рэалізацыі сумесных праектаў, да новых інвестыцый... Але ж, мяркую, і чай са сланом, і спецыі, і ёга з Аюрведаю, і такія цудоўныя людзі, як Бікаш Нахар — нам патрэбны! Таму што, пагаварыўшы з ім, пачынаеш іншымі вачыма глядзець на суайчыннікаў, на свой горад, на сваю краіну. І ўвогуле: чым больш цікавых людзей, з розным жыццёвым досведам, жыве ў краіне — тым яна багацейшая. А такія людзі, як Бікаш Нахар, яшчэ ж і прадстаўнікі аднаго з самых старажытных народаў на Зямлі.

СТЫЛЬ ЖЫЦЦЯ

Ні дня без песні

Творчую
храналогію
спраў, паездак,
выступаў склалі
нарвскія “Сябры”

Насычанымі для ансамбля беларускай песні нарвскай суполкі “Сябры” сталі першыя месяцы 2017-га. У студзені артысты выступалі на Фэстывалі ансамбляў народнай песні Іда-Вірумаа, які праходзіў у Народным доме горада Ківіылі. А ў лютым ансамбль удзельнічаў у канцэрце да Дня Незалежнасці Эстоніі. Пасля “Сябры” павіншавалі сваімі песнямі калектыву “Колына” — з ім мы сябруем! — украінскага зямляцтва з 10-годдзем. Дарэчы, вялікі канцэрт з гэтай нагоды прайшоў у Нарвскім замку.

На пачатку сакавіка Беларускае таварыства “Спадчына”, створанае пры Тартускім цэнтры развіцця сацыяльнага капіталу, правяло першае мерапрыемства. Гасцямі тартускіх беларусаў сталі дэлегацыі нарвскіх “Сяброў” і беларускага таварыства “БЭЗ” з горада Йыхві. Паўдзельнічалі ў свяце і супрацоўнікі Амбулсады Беларусі ў Эстоніі на чале з Амбулсатарам Анатолем Сцепусем.

Беларускую песню “Добры дзень, людзі!” і кампазіцыю “Старадаўняя мелодыя” з рэпертуару вядомага эстонскага спевака Вальдэмара Куслала выканалі “Сябры” у Доме народаў Тамміку, дзе праходзіў Фэстываль



Нарвскія “Сябры” віншуюць тартускую суполку “Спадчына” з пачаткам яе дзейнасці

ансамбляў і салістаў Іда-Вірумаа, які прысвячаўся 80-годдзю Вальдэмара. Юбіляр з ахвотай падпяваў беларускім артыстам.

Напрыканцы сакавіка “Сябры” наведалі Нарвскі дом апекі. Састарэлым адзіночкім людзям паказалі мы дакументальны фільм пра Беларусь, расказвалі пра родную краіну, чыталі

вершы класікаў — Янкі Купалы і Якуба Коласа. І, канешне, спявалі. Гледачы доўга не адпускалі артыстаў. Было прыемна бачыць і адчуваць: на нейкі час людзі забылі пра хваробы, праблемы, адзіноту.

На сустрэчы з школьнікамі ў Сінімяэ “Сябры” таксама расказвалі пра Беларусь, праводзілі віктарыны,

спявалі... Пасля артыстаў частавалі драмікамі. Было вельмі прыемна!

Наперадзе ў нас — шматлікія выступы, паездкі ў Беларусь, вандроўка да сяброў-беларусаў у літоўскую Клайпеду і многае іншае.

Віктар Байкачоў,
намеснік старшыні беларускай суполкі “Сябры”, г. Нарва

ЯК СПРАВЫ, ДЫСПАРА?

Род. Сям’я. Блізкія людзі

Іван Ждановіч

Інфармацыйна-гуманітарную акцыю, прысвечаную Дню яднання народаў Беларусі ды Расіі, беларусы з суполкі “Батькавічына” правялі ў Курганскай вобласці

Пра намер правесці акцыю “Славянская сям’я народаў Зауралля”, прысвечаную Дню яднання, нам напісала Людміла Урванцава. Кіраўніца Курганскай абласной грамадскай арганізацыі “Нацыянальны культурны цэнтр беларусаў Зауралля “Батькавічына” даслала ў рэдакцыю праект праграмы свята. Запрашала прыязджаць, але ж — далекавата: ад Беларусі больш за 2800 кіламетраў. Дарэчы, прыкладна столькі ж прайшлі мы пешшу ў 1996-м за 120 дзён, калі абыходзілі Беларусь па перыметры ўздоўж Дзяржаўнай мяжы. Калі свята прайшло, Людміла Рыгораўна скінула здымкі з каментарам: усё збылося, як планавалі. Дадала: “Столькі цяпла ды ўсмешак было — аднак іх усё не пакажаш. І колькі мы спявалі — шкада, не пачуецца!”

Што ж, паспрабуем падключыць уяўленне. Інфармацыйна-гуманітарную акцыю актывісты суполкі распачалі 4 красавіка ў 11 гадзін там, дзе кампактна жывуць



Этнкаларыт на выставе ў Заураллі

супляменнікі-беларусы. Выбралі для таго Новагеоргіеўскую сярэдняю агульнаадукацыйную школу: сяло Новагеоргіеўка-2, у Петуховскім раёне Курганскай вобласці. Глянуў па карце: амаль 200 км ад абласнога цэнтры, пры мяжы з Казахстанам. Дарэчы, у 2009-м пад час прэс-тура беларускіх журналістаў вазілі ярказ у Петрапаўлаўск, цэнтр Паўночна-Казахстанскай вобласці. Мы яшчэ й Мамлютку наведвалі, яе знакаміты элеватар, бачылі Транссыбірскую магістраль, што, аказваецца, і праз

Петухова праходзіць... Карацей: блізка былі да беларускіх пасяленняў Зауралля. Дык вось, на пачатку акцыі ў школьным фае дэманстравалася выстава кніг беларускіх аўтараў, твораў дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва — з беларускім каларытам. І спяваў народны калектыв: ансамбль беларускай песні з Кургана “Журавачка”.

Вядучыя расказалі пра гісторыю Дня яднання. Далей у сцэнары ёсць меркаванне, быццам “расіяне і беларусы ... выдатна разумеюць мовы адзін аднаго без перакладчыкаў”.



Смачны пачастунак — гасцям

Беларусы, безумоўна, мову суседзяў ведаюць, а расіяне беларускую — далёка не заўсёды. У 2013-м у Цюмені я гаварыў сярод беларусаў на мове — і не ўсе мяне зразумелі. Як і любая іншая мова, беларуская патрабуе да сябе ўвагі ды павагі, а рускаму чалавеку, калі й пастарацца, зразумець можна сотні чатыры-пяць сугучных слоў, не больш. Дарэчы, паспрабуйце даць расіянам у арыгінале пачытаць творы Якуба Коласа, Янкі Купалы, іншых беларускіх пісьменнікаў...

На ўрачыстасці былі, віталі пры-

СПАДЧЫНА

На Вербніцу

Духоўна-асветніцкая праграма “Вербны кірмаш”, што традыцыйна праходзіць у мінскім Палацы мастацтва, сёлета набыла новы фармат

“Вербны кірмаш” — гэта штогадовы падарунак вернікам напярэдадні Уваскрасення Хрыстова. Кірмаш ладзіцца перад Вербнай нядзелай, ці Вербніцай, і сёлета праходзіў з 1 па 8 красавіка. Цырымонію ўрачыстага адкрыцця кірмашу ўзначаліў мітрапаліт Мінскі і Заслаўскі Павел. Па ягоным дабраславенні сёлета ўпершыню падрыхтоўкай праграмы “Вербнага кірмашу” займаўся Свята-Елісавецкі манастыр. Увогуле ж больш за 100 манастыроў і прыходаў з Беларусі, Расіі, Украіны, Малдовы, Сербіі, Грэцыі прадстаўлялі ўсё, што дапамагае вернікам упрыгожыць, асвяціць, зрабіць яшчэ больш цёплым і душэўным любімае праваслаўнае свята.

У выставачнага аддзела манастыра ёсць досвед арганізацыі ды правядзення розных святочных мерапрыемстваў. У Вербны тыдзень ладзіліся майстар-класы ад майстроў з манастырскіх майстэрняў, творчыя сустрэчы, гутаркі са святарамі, канцэрты духоўнай музыкі, кінапаказы. Працавала дзіцячая гасцёўня, давалі каштоўныя кансультацыі фітатэрапеўты, былі прэзентацыі кніг ды многае іншае. Напрыклад, урокі па вершаскладанні праводзіла Таццяна Дашкевіч, а пад час моладзевага праекта-інсталяцыі “Паралелі” гралі беларускія ды іранскія музыкі.

Больш падрабязна пра досвед правядзення “Вербнага кірмашу” можна пачытаць на сайце obitel-minsk.by.